

תת"ע (עכו) 2462-09-22 - מדינת ישראל נ' ספא דגש

בית משפט השלום לתעבורה בעכו
8 ספטמבר 2024

תת"ע 2462-09-22
מדינת ישראל נ' דגש

דו"ח תעבורה 10501175375

לפני כבוד השופטת יונת הברפלד-אברהם
המאשימה מדינת ישראל

נגד

ספא דגש

הנאשמת

נוכחים:

ב"כ המאשימה:

הנאשמת: אין הופעה

הסנגור: אין הופעה

החלטה

בהכרעת הדין שניתנה על ידי ביום 4.3.24, זיכיתי את הנאשמת מביצוע העבירה נשוא כתב האישום אולם מצאתי כי יש מקום לחייבה בהוצאות לטובת אוצר המדינה, לאור התנהלותה בניהול התיק.

בהכרעת הדין אף סקרתי את הפסיקה הרלוונטית, ממנה אף ניתן היה להרשיע את הנאשמת בביצוע העבירה היות ולא העלתה את טענותיה במועדים הקבועים בחוק, אולם לאור התמונה שצורפה, המלמדת כי הנאשמת לה נהגה ברכב, מצאתי כי למרות שניתן היה להרשיעה, אין מקום לעשות כן.

בנימוקי לחיוב הנאשמת בהוצאות לטובת אוצר המדינה קבעתי כי לא ניתן להתעלם מהתנהלותה של הנאשמת בכך שלא קיימה אחר הוראות החוק בכל הנוגע להסבת הדו"ח בהזדמנות הראשונה וכי

ניהלה ישיבת הוכחות ארוכה, שלא רק שהטענות שעלו במסגרת חקירת השוטר נדחו, אלא אלו התייחסו למעשה לנאשמת, שכאמור לא נהגה ברכב.

עוד ציינתי כי דרך המלך היתה להסב את הדו"ח על שם הנהג הנכון ולנהל את התיק כאשר הוא הנאשם וכי הדרך בה בחרה הנאשמת לא רק שסרבלה והאריכה את ההליך יתר על המידה אלא גם גרמה לניהול לשווא של ההליך, כאשר היה ברור לה מתחילת הדרך מי נהג ברכב, היא בחרה שלא להסב עליו את הדו"ח ובכך גם למנוע מהמאשימה להגיש כנגד הנהג הנכון כתב אישום בגין ביצוע העבירה על ידו.

ציינתי כי נקבעו 3 דיונים בתיק זה, מתוכם ישיבת הוכחות אחת. ישיבת ההוכחות התנהלה במשך כשעה, השוטר נחקר ארוכות, כאשר חלק מהחקירה כלל לא היה רלוונטי למחלוקת, כל זאת כאשר הנאשמת ידעה מי נהג ברכב ונמנעה מלציין זאת עד לסוף הישיבה. עוד ציינתי כי ניהול התיק, כמו גם ישיבת ההוכחות, התארכו שלא לצורך. הנאשמת אף לא הסבירה מדוע בחרה לנהל את התיק ולא לציין את שמו של הנהג עוד בתחילת ההליך. טענותיה של הנאשמת ביחס לביצוע העבירה עצמה, קרי שימוש בטלפון בעת נהיגה, נדחו בהתאם למפורט לעיל והיא זוכתה רק משום שהצליחה להוכיח מי נהג ברכב, על פי סעיף 27 ב' , בעוד שהיא הבעלים בלבד.

לאור זאת, חייבתי את הנאשמת בהוצאות לטובת אוצר המדינה.

הנאשמת הגישה ערעור על החלטתי. בית המשפט המחוזי קבע כי התיק יוחזר לבית המשפט קמא, על מנת שתינתן לצדדים האפשרות לטעון טענותיהם לעניין חיוב הנאשמת בהוצאות לטובת אוצר המדינה ולאחר מכן תינתן על ידי החלטה בסוגיה.

הצדדים טענו היום בדיון לעניין ההוצאות.

בטיעוני לעניין ההוצאות, טען הסנגור למצבה הרפואי והאישי של הנאשמת, וצרף אישור מחלה. עוד טען, בין היתר, כי אין מקום לחיובה של הנאשמת בהוצאות, וחיוב כזה שמור רק למקרים קיצוניים.

ב"כ המאשימה עמדה על חיובה של הנאשמת בהוצאות.

לבית המשפט סמכות לחייב צד בהוצאות לטובת אוצר המדינה מקום בו אותו צד גורם לסרבול ההליכים והארכתם שלא לצורך.

בת"פ (מחוזי מרכז) 7384-02-21 מדינת ישראל נ' איגור וגנפלד (נבו 7.3.2024) נאמר למשל כי **"אשר לעתירת ההוצאות - אכן, פסיקת הוצאות בהליך פלילי לחובת צד זה או אחר, שמורה**

למקרים חריגים ונדירים (בש"פ 7329/15 מדינת ישראל נ' ליבמן (10.11.15)); אולם אין משמעות הדבר, כי החלטה כזו אינה אפשרית, והכל בהתאם לנסיבות העניין (רע"פ 5399/10 סלאמה נ' מדינת ישראל (29.11.10); ער"פ 8481/21 כהן נ' מדינת ישראל (")) 11.9.22

וכן ראו ערפ 8481/21 כליפה כהן נ' מדינת ישראל מפי כב' השופט סולברג שמאשר כי לבית המשפט סמכות לחייב בהוצאות בהליך פלילי מכח סמכותו הטבועה-

"בפסיקתו של בית משפט זה נקבע, כי "נתונה לבית המשפט סמכות להשית הוצאות לטובת אוצר המדינה על נאשם [...], מכוח סמכותו הטבועה" (ע"פ 230/15 כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.2.2015) [פורסם בנבו]). לדיון מפורט בגדרי סמכותו הטבועה של בית המשפט, ראו ער"פ 1503/21 צגאי נ' מדינת ישראל, פסקאות 10-14 לפסק הדין של חברי השופט ד' מינץ (22.3.2021) [פורסם בנבו].

הסמכות הטבועה, כמוה כסמכות-על, שרוחה מרחפת ממעל בכל עת ובכל שעה, ובכל הליך שהוא. יתכן, אם כן, כי בית המשפט המחוזי, ראה מקור סמכות מעין זה כמובן מאליו, עד שלא ראה אף צורך לציין במפורש. בכך יש כדי לתת מענה, ולו חלקי, לתמיהה מדוע לא ציין בית המשפט מה מקור סמכותו לפסיקת ההוצאות. זו גם הסיבה לכך שההוצאות נפסקו לקופת בית המשפט, בשיעור גבוה יותר מההוצאות הריאליות, וללא קיום שימוע מקדים. הסמכות הטבועה, בניגוד לתקנה 21 לתקסד"פ, אינה מגבילה עצמה אך להוצאות "לטובת הצד שכנגד", אינה מוגבלת בתקרה בדמות "הוצאות בפועל", והיא אינה מצריכה קיום שימוע עובר להטלת ההוצאות. לעיתים, תשובה אחת טובה, שלפיה מקור הסמכות מצוי בגדרי הסמכות הטבועה - לא בתקנה 21 לתקסד"פ - יש בה כדי לתת מענה, בחדא מחתא, לכל התמיהות כולן.

משבאתי לכלל מסקנה כי מקור הסמכות נובע מסמכותו הטבועה של בית המשפט המחוזי, ברי כי מדובר בסמכות 'אזרחית' באופייה; לא פלילית. 'סמכות טבועה', כמוה כ'ארגז כלים' העומד לרשותו של כל בית משפט באשר הוא: יהא זה בית משפט פלילי, אזרחי, או מינהלי. ממילא, בהפעלת סמכות זו, אין רלבנטיות לשאלה מיהו בית המשפט שהפעיל את כוחו, על-פי הסמכות הטבועה. כשם שאין אנו מסווגים הוצאות המוטלות מכוח סמכות טבועה בגדרי הליך אזרחי, כאקט פלילי, ומכוח זאת קובעים כי לא ניתן לערער על החלטת ביניים המטילה הוצאות כאמור, כך בדיוק, באותה דרך, עלינו לנהוג גם בהחלטה על הטלת הוצאות מכוח הסמכות הטבועה, אשר ניתנה בגדרי הליך פלילי. אמנם, ההחלטות נבדלות זו מזו בשאלת ההליך שבגדרו ניתנו, אך מבחינה מהותית, בסיסן הנורמטיבי זהה. זו כמו זו, מהוות "החלטה אחרת [...] בענין אזרחי", ועל כן, בהתאם לקביעת המחוקק בסעיפים 41 ו-52 לחוק בתי המשפט, אין למנוע הגשת בקשת רשות לערער על החלטות מעין אלו, גם אם עדיין לא ניתן פסק הדין הסופי בהליך הפלילי".

ובהמשך ציין-

"היטיב להגדיר השופט נ' הנדל, בדעת מיעוט, בעת שניהן כשופט בית המשפט המחוזי בבאר שבע, אותו הבדל מהותי, שבין הטלת הוצאות בהליך אזרחי, לבין הטלתן בהליך פלילי: "בית משפט מוסמך להטיל הוצאות בהליך פלילי. אך קיים הבדל בין הליך אזרחי להליך פלילי בנושא הוצאות. ההליך האזרחי במהותו הינו סכסוך כספי, או מעין כספי, בין שני צדדים. מכאן חיוב הוצאות בהליך האזרחי נגזר משיקולי צדק - הכלל הוא שהצד המפסיד יפצה את הצד הזוכה. מעייניו של המשפט הפלילי במקום אחר. הוא מתנהל בין המדינה לבין הפרט. במישור הכללי קיימות בו שאלות קשות של הוכחה, אחריות וענישה. סיום ההליך עשוי להביא להכתמת והענשת הפרט אם ימצא אשם. מכאן אין תימה כי 'בית משפט ינקוט בצעד קיצוני כזה (הטלת הוצאות) כאשר נראה בעליל כי הנאשם גרם הוצאות 'מיותרות' על ידי אורח ניהול המשפט" (ע"פ (מחוזי ב"ש) 7369/04 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 לחוות דעתו (24.11.2004) [פורסם בנבו]). "

לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, לא מצאתי כי ניתן מענה מספק מצדו של הסנגור לסוגיות שעלו בהכרעת הדין ולשאלות שם, בכל הנוגע לחיובה של הנאשמת בהוצאות בשל התנהלותה בניהול התיק. לא ניתן כל הסבר מדוע כבר בהזדמנות הראשונה לא מסרה הנאשמת את פרטיו של הנהג, גם לא בפתח ישיבת ההוכחות, אליה התייצבו גם הנאשמת וגם הנהג, אלא המתינה לסיומה של הישיבה. אינני חוזרת את קביעותי בהכרעת הדין, המדברות בעד עצמן בכל הנועד להתנהלות הנאשמת, קיוויתי כי היום בדיון יינתן מענה לשאלה מדוע המתינה הנאשמת עד לסיומה של ישיבת ההוכחות לצורך הצגת הנאשם שנהג, אולם לא נעשה בכך.

בנסיבות אלו, כאמור, אין מקום לביטול חיובה העקרוני של הנאשמת בהוצאות בשל התנהלותה והתארכות ההליכים שלא לצורך. אולם, **רק** בשים לב למצבה הכלכלי של הנאשמת ודבריו של הסנגור כי היא מטופלת במחלקת הרווחה וכי היא סובלת ממחלה קשה, מצאתי כי יש מקום להפחית את סכום ההוצאות לסכום של 150 ₪.

ניתנה והודעה היום ה' אלול תשפ"ד, 08/09/2024 במעמד הנוכחים.

יונת הברפלד-אברהם, שופטת

הוקלדעלידיגליתגבאי